

S

SYKLISET UUTiset

Eadem mutata resurgo

ELOKUUN NUMERO • ELO – ELOKUU 2026

RAJAN REPEÄMÄ

Venäjä, Suomi ja imperiumin liikkuva reuna

Tässä numerossa:

- 1562 — Venäjä etsii ovea Itämerelle
- 1808 — Suomi muuttuu Venäjän rajaksi
- 1917 — Kun keskus murtuu, reuna rokoaa
- 1944 — sota muuttuu ehdoksi ja korvaukseksi
- 1972 — ydinuhua pannaan sopimukseen
- 1999 — turvallisuusvaltia syntyy kriisistä
- 2026 — missä kulkee Venäjän raja nyt?

Itä antaa Venäjälle luonnonvarat.

Länsi antaa sille väestön, viljan, kaupungit ja uhan.

Mustameri antaa sille sataman.

Arktis lupaa uuden reitin ja meronpohjan rikkaudet.

Siksi Venäjän raja ei pysy paikallaan —
se etsii aina seuraavaa turvaa.

SUOMI RAJALLA

1808 • 1917 • 1944 • 2026

Kun lääniraja liikkuu.

Sivu 6

VENÄJÄ SYKLISSÄ

1562 • 1617 • 1698

Raja, sopimus ja keskus.

Sivu 4

TURVA JA VALTA

1972 • 1999 • 2026

Kun kriisi etsii uutta muotoa.

Sivu 10

S

Venäjä ei ratkaise rajaa – se siirtää sen seuraavaan paikkaan

Tässä numerossa Venäjän historiaa ei lueta tavallisena aikajanana. Sitä katsotaan syklisesti: millaisissa kohdissa Venäjän sisäinen järjestys, rajat, sopimukset ja suurvalta-asema alkavat liikkua uudelleen.

Yksi teema toistuu läpi vuosisatojen. Kun Venäjän keskus horjuu tai kiristyy, paine siirtyy reunoille.

Reuna voi olla Itämeri, Suomi, Baltia, Ukraina, Kaukasus, Mustameri, ydinaseiden raja tai Arktis. Se voi olla myös vähemmän näkyvä: kaasuputki, satama, merenpohja, kauppareitti, valvontakomissio tai sopimuspaperi.

Venäjän historia näyttää ulospäin usein valloitusten sarjalta. Mutta sisältäpäin se on usein kerrottu haavoittuvuuden historiana: pitkät rajat, avoimet tasangot, vähän luonnollisia suojia ja jatkuva pelko siitä, että uhka tulee lännestä.

Tästä syntyy elokuun numeron ydinkysymys:

Mitä Venäjä yrittää jokaisessa syklissä ratkaista?

Vastaus näyttää olevan sama eri muodoissa:

missä on turvallinen raja?

Mutta jokainen ratkaisu synnyttää uuden ongelman. Pääsy merelle ei poista turvattomuutta. Puskuri ei pysy puskurina. Sopimus ei lopeta kriisiä, vaan antaa sille muodon. Turvallisuusvaltio ei poista uhkaa, vaan tarvitsee sitä.

Siksi Venäjän raja ei pysy paikallaan. Se etsii aina seuraavaa turvaa.

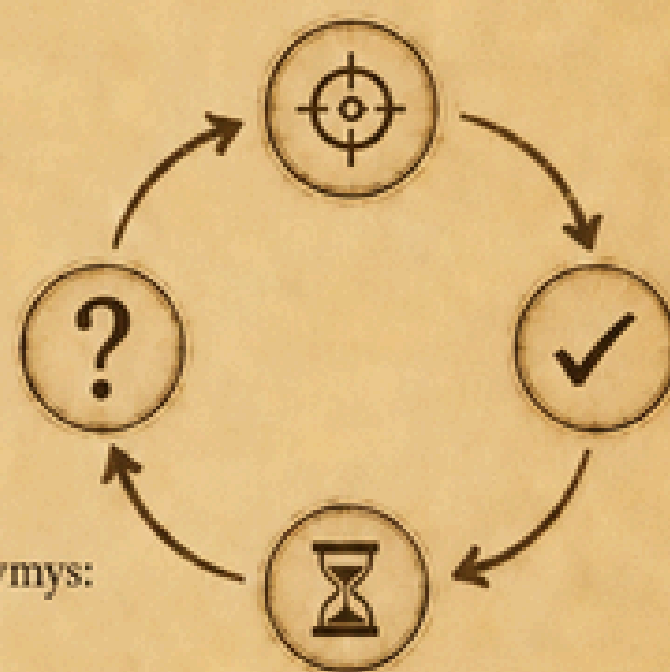
Ei kronologiaa, vaan sykliprosessi

Tämä numero ei ole Venäjän historian tiivistelmä. Mukaan ei ole otettu kaikkia tärkeitä vuosia, vaan ne kohdat, jotka osuvat elokuun syklilistaan.

Tässä lehdessä katsotaan erityisesti näitä syklivuosia:
1562 — 1616/1617 — 1698 — 1808 — 1917 —
1944 — 1972 — 1999 — 2026

Jokaisessa kohdassa kysytään sama neljän askeleen kysymys:

- Mitä yritettiin tehdä?
- Missä onnistuttiin?
- Mitä jäi kesken?
- Miten sama prosessi palaa nykyhetkeen?

Tärkeää on, ettei historiaa pakoteta sopimaan sykliin. Siksi tässä numerossa tapahtuma otetaan mukaan vain, jos se osuu lähelle syklipistettä. Kauempana olevat tapahtumat voivat olla taustaa, mutta ne eivät ole tämän numeron pääosumia.

Sykli ei tässä tarkoita, että sama tapahtuma toistuisi sellaisenaan. Se tarkoittaa, että sama kysymys voi palata eri muodossa.

- Vuonna 1562 kysymys oli Itämerestä.
- Vuonna 1808 kysymys oli Suomesta.
- Vuonna 1944 kysymys oli rajasta, korvauksista ja valvonnasta.
- Vuonna 1972 kysymys oli ydinaseiden rajasta.
- Vuonna 1999 kysymys oli turvallisuusvaltiosta.
- Vuonna 2026 kysymys kuuluu:
missä Venäjä etsii seuraavaa turvaa?

S

Mitä Venäjä yrittää jokaisessa syklissä ratkaista?

1562 — ovi Itämerelle

Venäjä yrittää murtautua Itämeren suuntaan Liivinmaan sodan kautta. Liivinmaa sijaitsi nykyisen Viron ja Latvian alueilla, ja se oli portti Euroopan kauppaan, satamiin ja länsimaiseen tunnistukseen. Liivinmaan sota alkoi vuonna 1558, ja siinä Venäjän vastapuoliksi nousivat lopulta myös Puola-Liettua, Ruotsi ja Tanska.

Mitä yritettiin? Venäjä yritti avata oven länteen.

Missä onnistuttiin? Eurooppa joutui ottamaan Moskovan vakavasti.

Mitä jäi kesken? Itämeren portti ei auennut pysyvästi. Merikysymys jäi seuraaville kierroksille.

1616/1617 — raja pannaan sopimukseen

Sekasorron ajan jälkeen Venäjä oli heikko ja haavoittunut. Stolbovan rauha solmittiin Ruotsin ja Venäjän välillä vuonna 1617 seitsemän vuoden sodan jälkeen. Rauha muodosti Ruotsin ja Venäjän suhteiden perustan noin sadaksi vuodeksi.

Mitä yritettiin? Venäjä yritti päästä ulos sekasorrosta ja vakauttaa rajansa.

Missä onnistuttiin? Sota päättyi ja raja järjestettiin.

Mitä jäi kesken? Venäjä menetti pääsyn Itämerelle. Se, mitä ei saatu sodassa, jäi myöhemmin Pietari Suuren ratkaistavaksi.

1698 — vanha Moskova murskataan

Streletsit olivat vanhan Moskovan sotilasjoukkoja. Vuonna 1698 he nousivat kapinaan Pietari Suuren aikana. Kapina tukahdutettiin ankarasti, ja siitä tuli yksi käännekohta Pietarin pyrkimyksessä murtaa vanhan Moskovan vastustus ja modernisoida Venäjä lännen malliin.

Mitä yritettiin? Pietari Suuri yritti pakottaa Venäjän uuteen muotoon: armeijaan, laivastoon, hallintoon ja länsimaiseen teknologiaan.

Missä onnistuttiin? Venäjä alkoi muuttua sotilaalliseksi ja teknisesti modernimmaksi suurvallaksi.

Mitä jäi kesken? Uudistus tehtiin väkivallalla. Venäjä modernisoitui, mutta sen sisäinen pakko ei kadonnut.

S

1808, 1917, 1944

Suomen raja Venäjän syklissä

1808 — Suomi muuttuu Venäjän rajaksi

Suomen sota 1808–1809 siirsi Suomen Ruotsilta Venäjän yhteyteen. Sen jälkeen Suomesta tuli autonominen suuriruhtinaskunta Venäjän imperiumissa.

Mitä yritettiin?

Venäjä siirsi luoteista rajaa kauemmas Pietarista.

Missä onnistuttiin?

Suomesta tuli Venäjän turvallisuusvyöhyke.

Mitä jäi kesken?

Puskurista alkoi kehittyä oma poliittinen kokonaisuus. Venäjä sai rajan, mutta samalla syntyi Suomen erillisyyys.

1917 — kun keskus murtuu, reuna irtaana

Vuonna 1917 Venäjän keisarikunta romahti vallankumousten, sodan ja sisäisen kriisin seurauksena. Suomi julistautui itsenäiseksi 6.12.1917, ja samaan aikaan myös muut Venäjän reuna-alueet alkoivat liikkua.

Mitä yritettiin?

Vanhan tsaarivallan tilalle yritettiin rakentaa uusi vallankumouksellinen järjestys.

Missä onnistuttiin?

Tsaarivalta kaatui.

Mitä jäi kesken?

Imperiumin reunat alkoivat irrota. Kun keskus ei pidä, raja alkaa liikkua.

1944 — sota muuttuu ehdoksi ja korvaukseksi

Moskovan välirauha allekirjoitettiin 19.9.1944. Se päätti jatkosodan Suomen osalta ja toi mukanaan alueluovutuksia, Porkkalan vuokrauksen, sotakorvaukset ja liittoutuneiden valvonnan.

Mitä yritettiin?

Neuvostoliitto järjesti Suomen suunnan uudelleen ilman koko maan miehittämistä.

Missä onnistuttiin?

Suomi joutui valvottuun rajatilaan ja maksamaan raskaat sotakorvaukset.

Mitä jäi kesken?

Suomea ei nielaistu. Raja koveni, mutta Suomi säilyi valtiona.

S

1972, 1999, 2026

Kun raja siirtyy sopimuksesta turvallisuuteen

1972 — tuho pannaan sopimukseen

Vuonna 1972 Yhdysvallat ja Neuvostoliitto allekirjoittivat Moskovassa ABM-sopimuksen ja SALT I -väliaikaissopimuksen. Niissä yritettiin rajoittaa strategisia aseita ja tehdä ydinsodan mahdollisuudesta hallittavampi.

Mitä yritettiin?

Suurvallat yrittivät hallita ydintuhoamisen rajaa.

Missä onnistuttiin?

Pelko muutettiin sopimukseksi.

Mitä jäi kesken?

Kylmä sota ei päättynyt. Uhka vain sai säännöt.

1999 — turvallisuusvaltio syntyy kriisistä

Vuonna 1999 Vladimir Putin nimitettiin Venäjän pääministeriksi. Samaan aikaan Venäjän politiikan keskiöön nousivat Tšetšenia, Dagestanin kriisi ja turvallisuuden nimissä kiristynyt valtiollinen ote.

Mitä yritettiin?

Venäjän keskus yritti palauttaa järjestyksen ja valtion voiman.

Missä onnistuttiin?

Turvallisuudesta tuli vallan perusta.

Mitä jäi kesken?

Kun valta rakentuu kriisin kautta, se tarvitsee jatkuvasti uusia uhkia.

2026 — missä on turvallinen raja nyt?

Vuonna 2026 Suomi on osa NATO:n koillista rajaa. NATO perusti Forward Land Forces Finland -joukon kesäkuussa 2026, ja Suomen itärajan rajanylityspaikat pysyvät suljettuina toistaiseksi Suomen hallituksen päätösten mukaan.

Mitä nyt yritetään?

Länsi yrittää vakauttaa rajaa pelotteella. Venäjä yrittää etsiä liikkumatilaa sodan, energian, informaation, Itämeren, Mustanmeren ja Arktiksen kautta.

Mitä voi jäädä kesken?

Jos sykli toistaa prosessia, kriisiä ei välttämättä ratkaista heti. Se voidaan muuttaa sopimukseksi, valvonnaksi, jäätyneeksi rajaksi tai uudeksi painopisteeksi muualla.

S

Mitä sykli näyttää nyt?

Vuosi 2026: missä Venäjän reuna liikkuu?

Tämän numeron tarkoitus ei ole ennustaa yhtä tapahtumaa.
Tarkoitus on katsoa prosessia.

Jos aiemmat syklit kertovat jotakin nykyhetkestä, ne kertovat tämän: kun Venäjän keskus kiristyy, sen reuna alkaa liikkua.

Vuonna 2026 katse ei siksi kohdistu vain yhteen paikkaan.
Sitä pitää katsoa useasta suunnasta.

1. Muuttuuko sota sopimukseksi?

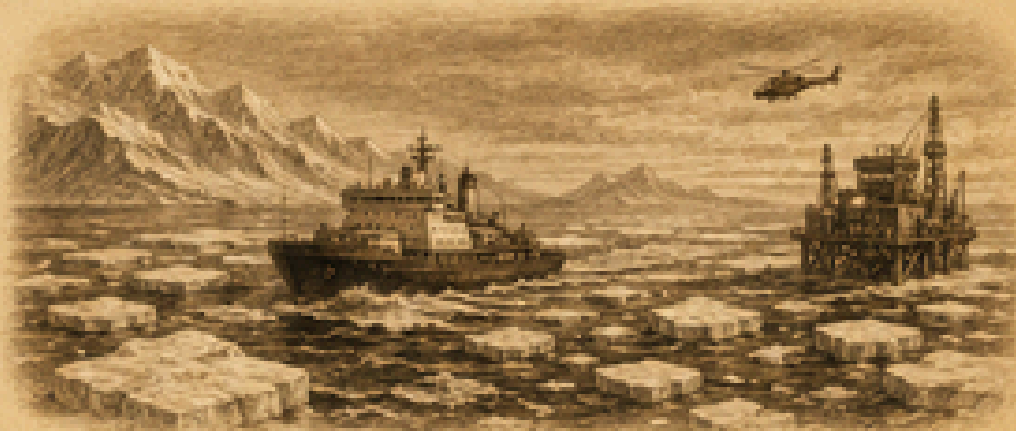
Syklin aikaisemmissa kohdissa kriisi on usein saanut lopulta juridisen tai sotilaallisen muodon: rauha, välirauha, asevalvonta, valvontakomissio, raja tai puskurialue.

Tämän hetken kysymys on: syntyykö Ukrainaan jokin sopimuksen, aselevon, jäätyneen rajan tai valvonnan muoto?
Ei välttämättä rauha. Mutta ehkä kriisin muoto.

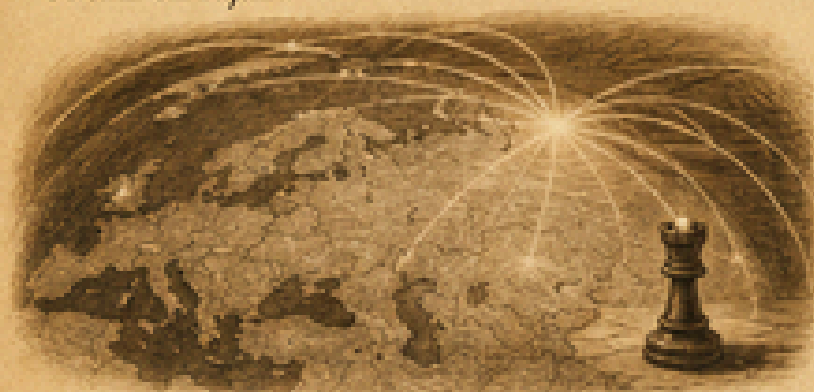
2. Koveneeiko Suomen ja Venäjän raja?

Suomi on nyt osa NATO:n koillista rajaa.
Itäraja on pysynyt suljettuna, ja NATO:n läsnäolo Suomessa on vahvistunut vuonna 2026.
Syklisesti tämä on iso muutos.
Suomi ei ole enää välissä.
Suomi on rajalla.

3. Siirtyykö paine muualle?

Jos länsiraja ei anna Venäjälle puskuria, paine voi siirtyä muihin reunoihin: Itämerelle, Mustallemerelle, Arktikseen, Kaukasukselle, energiaan, informaatioon tai merenpohjaan.

4. Etsiikö Venäjä turvaa syvyydestä?

Venäjän vanha logiikka oli etsiä turvaa maa-alueista.
Nykyhetkessä turvaa etsitään myös putkista, satamista, kaasukentistä, merireiteistä, mineraaleista ja arktisesta merenpohjasta.

Jos sykli toistaa prosessia, nyt ei pidä katsoa vain sotaa.
Pitää katsoa, missä kriisi seuraavaksi muutetaan rajaksi, sopimukseksi, putkeksi, satamaksi tai valvonnaksi.

S

Kartta: miksi raja liikkuu?

Itä antaa luonnonvarat, länsi antaa uhan

Venäjän kartassa eri ilmansuunnilla on eri tehtävä.

Idässä on ollut tilaa, metsää, turiksia, mineraaleja, öljyä ja kaasua. Mutta siellä on myös kylmä, ikirouta, pitkät etäisyydet ja harva asutus. Idästä Venäjä on hakenut rikkautta, mutta sinne ei ole syntynyt valtakunnan tiheintä elämää.

Lännessä ovat olleet kaupungit, väestö, viljelyalueet, yhteys Eurooppaan ja vanhat hyökkäysreitit. Länsi on antanut Venäjälle teknologiaa, kauppaa ja tunnustusta, mutta myös uhan kokemuksen.

Mustameri on antanut sataman. Krim ja Sevastopol ovat siksi Venäjän historiassa enemmän kuin paikkoja. Ne ovat laivaston, etelän, kauppareittien ja strategisen syvyyden kysymyksiä.

Arktis lupaa uuden reitin ja merenpohjan luonnonvaroja. Kun jää vähenee, pohjoisesta tulee yhä enemmän merireittien, energian ja suurvaltakilpailun aluetta.

Tämä on elokuun numeron kartallinen avain:

*Itä antaa Venäjälle luonnonvarat.
Länsi antaa sille väestön, viljan,
kaupungit ja uhan.*

*Mustameri antaa sille sataman.
Arktis lupaa uuden reitin ja
merenpohjan rikkauudet.*

*Siksi Venäjän raja ei pysy paikallaan —
se etsii aina seuraavaa turvaa.*

S

Suomi Venäjän länsirajana

1808 — 1917 — 1944 — 2026

Suomi ei ole tässä syklissä sivuhenkilö.
Suomi on Venäjän länsirajan mittari.

1808: Suomi siirtyy rajaksi

Suomen sodassa Venäjä otti Suomen Ruotsilta. Venäjän kannalta kyse ei ollut vain uudesta alueesta, vaan Pietarin turvallisuudesta. Suomi muodosti luoteisen puskurin, joka siirsi rajan kauemmas Venäjän uudesta eurooppalaisesta pääkaupungista.

Syklinen merkitys:

Suomi muuttuu Venäjän rajaratkaisuksi.

1917: keskus murtuu, Suomi irtoaa

Kun Venäjän keisarikunta romahti, Suomi käytti hetken hyväkseen ja julistautui itsenäiseksi. Tässä näkyy syklin käänteinen puoli: kun Venäjän keskus ei pidä, reuna alkaa elää omaa elämäänsä.

Syklinen merkitys:

Puskuri irtoaa keskuksesta.

1944: sota muuttuu valvotuksi rauhaksi

Moskovan välirauha ei tehnyt Suomesta Neuvostoliiton osaa, mutta se muutti Suomen aseman. Alueluovutukset, sotakorvaukset, Porkkala ja valvontakomissio tekivät Suomesta varovaisen rajavaltion.

Syklinen merkitys:

Suomi säilyy, mutta raja kovenee.

2026: Suomi ei ole enää välissä

Nyt Suomi ei ole enää Venäjän ja lännen välinen harmaa vyöhyke. Se on osa NATO:n rajaa. Tämä muuttaa koko vanhan asetelman.

Syklinen merkitys:

Venäjän tavoittelema puskuri ei synny. Sen tilalle muodostuu vastaraja.

Suomi ei ole vain Venäjän naapuri.
Suomi on Venäjän länsirajan mittari.

S

1917: kun valtakunnan keskusta pettää

Kun keskus murtuu, reuna irtoaa

Vuosi 1917 on tämän syklin yksi tärkeimmistä kohdista. Se ei ole vain vallankumouksen vuosi. Se on hetki, jossa Venäjän keskusta menettää otteensa omista reunoistaan.

Tsaarivalta kaatui, sota kulutti valtiota ja bolševikit nousivat valtaan. Mutta syklisesti tärkeintä on tämä: kun keskus horjuu, reuna alkaa liikkua.

Suomi julistautui itsenäiseksi. Baltia alkoi etsiä omaa tietään. Ukraina ja Kaukasus nousivat omiksi kysymyksikseen. Vanha imperiumi ei hajonnut vain pääkaupungissa. Se hajosi reunoilla.

Tässä kohtaa näkyy Venäjän rajasyklin peruskaava:

kun keskus ei pidä, raja ei pysy paikallaan.

1917 ei siis kerro vain siitä, että vanha valta kaatui. Se kertoo siitä, mitä tapahtuu imperiumille, jonka reunat ovat olleet pitkään paineessa. Kun keskuksen ote herpaantuu, reuna-alueet eivät enää pysy hiljaa.

Myöhemmin uusi neuvostovalta yritti kerätä osan näistä reunoista takaisin. Mutta Suomen kohdalla irtoaminen jäi pysyväksi.

1917 on reunan vapautumishetki.

Se näyttää, mitä tapahtuu, kun imperiumin keskusta ei enää jaksaa pitää kaikkea koossa.

S

1944: sota muuttuu ehdoksi

Kun rauha ei ole vapautta vaan järjestely

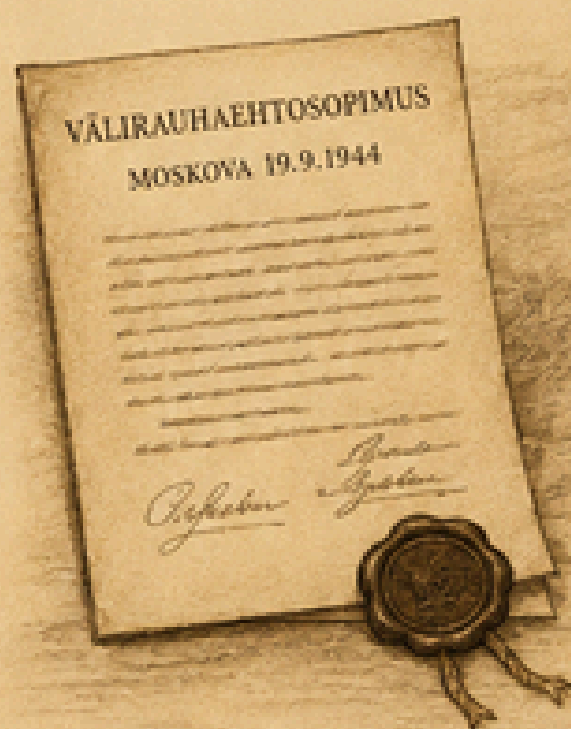
Vuonna 1944 Suomi oli sodan jälkeen tilanteessa, jossa sen tulevaisuus piti järjestää uudelleen. Moskovan välirauha päätti jatkosodan Suomen osalta, mutta se ei ollut kevyt rauha.

Suomi joutui luovuttamaan alueita, vuokraamaan Porkkalan Neuvostoliitolle, maksamaan sotakorvauksia ja hyväksymään liittoutuneiden valvontakomission. Rauha ei ollut pelkkä sodan loppu. Se oli uusi järjestys.

Tässä näkyy heinäkuun sopimusteeman jatko elokuun rajasyklissä:

sota muuttuu ehdoksi.

Neuvostoliitto ei miehittänyt koko Suomea. Se ei niellyt Suomea osaksi itseään. Mutta se rakensi Suomen ympärille valvotun tilan: rajat, maksut, poliittinen varovaisuus ja ulkopoliittinen reuna.

Suomen kannalta 1944 oli sekä tappio että säilyminen.

- ♣ Se menetti alueita.
- ♣ Se joutui maksamaan.
- ♣ Se joutui varomaan.
- ♣ Mutta se säilyi valtiona.

Sykliisesti 1944 näyttää, miten Venäjän/Neuvostoliiton rajakysymys voidaan ratkaista ilman täydellistä valloitusta. Raja voidaan panna sopimukseen, korvauksiin ja valvontaan.

“ 1944 näyttää, miten sota muutetaan rajaksi, korvaukseksi ja varovaisuudeksi. ”

S

1972 ja 1999 Kun raja ei ole enää vain maa

1972 — kun tuho pannaan sopimukseen

Kylmän sodan aikana raja ei kulkenut vain Euroopan kartalla. Se kulki myös ohjuksissa, ydinkärjissä ja pelotteessa.

Vuonna 1972 Yhdysvallat ja Neuvostoliitto allekirjoittivat Moskovassa ABM-sopimuksen ja SALT I -väliaikaissopimuksen. Niiden tarkoitus oli rajoittaa strategisia aseita ja estää kilpavarustelua karkaamasta hallitsemattomaksi.

Tämä ei lopettanut kylmää sotaa. Se ei poistanut pelkoa. Mutta se teki pelosta järjestelmän.

Sykliisesti 1972 näyttää, että raja voi olla myös näkymätön. Se voi kulkea asejärjestelmissä, laukaisualustoissa, laskelmissa ja sopimusten rajoissa.

**Sopimus ei poista kriisiä.
Se antaa kriisille muodon.**

1999 — kun turvallisuudesta tulee vallan perusta

Vuonna 1999 Venäällä syntyi uusi poliittinen asetelma. Putin nousi pääministeriksi, ja Tšetšenian sekä Dagestanin kriisit nostivat turvallisuuden Venäjän politiikan keskelle.

Tässä kohdassa raja ei ole vain ulkoinen. Se muuttuu myös sisäiseksi. Kuka kuuluu valtioon? Kuka on uhka? Kenen nimissä valtiota kiristetään?

Turvallisuusvaltio ei synny tyhjästä. Se syntyy kriisistä, pelosta ja lupauksesta palauttaa järjestys.

Mutta siinä on vaarallinen kohta: jos valta rakentuu uhan varaan, se tarvitsee uhkaa pysyäkseen koossa.

1999 näyttää, miten kriisi voi synnyttää järjestyksen — ja miten järjestys voi alkaa tarvita kriisiä.

Mitä sykli näyttää nyt?

Vuosi 2026: missä Venäjän reuna liikkuu?

Tämän numeron tarkoitus ei ole ennustaa yhtä tapahtumaa.
Tarkoitus on katsoa prosessia.

Jos aiemmat syklit kertovat jotakin nykyhetkestä, ne kertovat tämän: kun Venäjän keskus kiristyy, sen reuna alkaa liikkua.

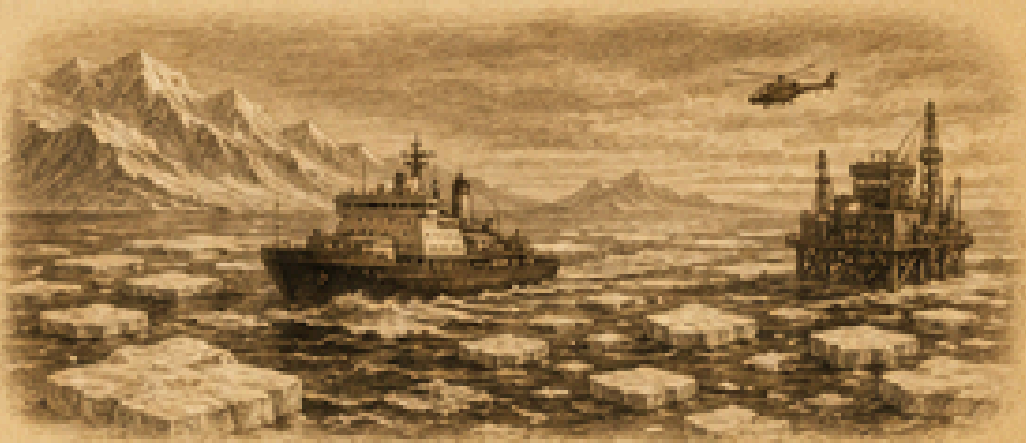
Vuonna 2026 katse ei siksi kohdistu vain yhteen paikkaan.
Sitä pitää katsoa useasta suunnasta.

1. Muuttuuko sota sopimukseksi?

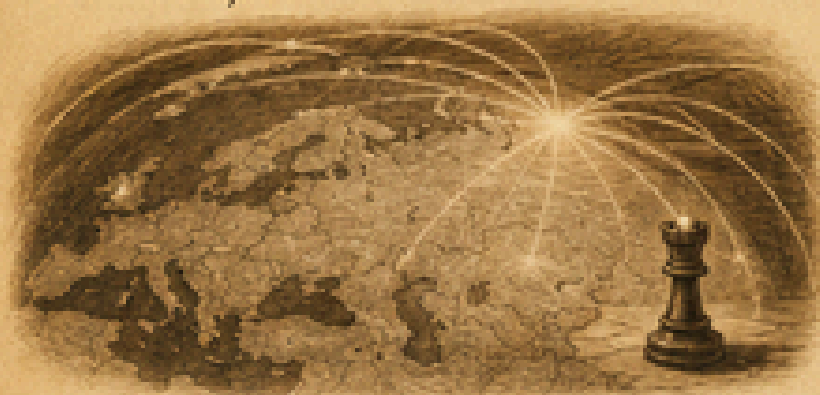
Syklin aikaisemmissa kohdissa kriisi on usein saanut lopulta juridisen tai sotilaallisen muodon: rauha, välirauha, asevalvonta, valvontakomissio, raja tai puskurialue.

Tämän hetken kysymys on: syntyykö Ukrainaan jokin sopimuksen, aselevon, jäätyneen rajan tai valvonnan muoto?
Ei välttämättä rauha. Mutta ehkä kriisin muoto.

2. Koveneeeko Suomen ja Venäjän raja?

Suomi on nyt osa NATO:n koillista rajaa.
Itäraja on pysynyt suljettuna, ja NATO:n läsnäolo Suomessa on vahvistunut vuonna 2026.
Syklisesti tämä on iso muutos.
Suomi ei ole enää välissä.
Suomi on rajalla.

3. Siirtyykö paine muualle?

Jos länsiraja ei anna Venäjälle puskuria, paine voi siirtyä muihin reunoihin: Itämerelle, Mustallemerelle, Arktikseen, Kaukasukselle, energiaan, informaatioon tai merenpohjaan.

4. Etsiikö Venäjä turvaa syvyydestä?

Venäjän vanha logiikka oli etsiä turvaa maa-alueista.
Nykyhetkessä turvaa etsitään myös putkista, satamista, kaasukentistä, merireiteistä, mineraaleista ja arktisesta merenpohjasta.

Jos sykli toistaa prosessia, nyt ei pidä katsoa vain sotaa.
Pitää katsoa, missä kriisi seuraavaksi muutetaan rajaksi, sopimukseksi, putkeksi, satamaksi tai valvonnaksi.

S

SYKLISET UUTISET

Venäjän länsiraja – sama kysymys, eri vuosisata

Kun Venäjän sykliä katsoo vuosisatojen läpi, yksi teema alkaa nousta yhä uudelleen esiin: länsiraja. Kyse ei kuitenkaan näytä olevan siitä, että rajan pitäisi siirtyä jokaisella kierroksella samaan suuntaan – tai edes siitä, että sen pitäisi aina liikkua.

Joskus Venäjä laajenee länteen. Joskus sitä työnnetään itään. Joskus valtakunta menettää alueita oman sisäisen hajoamisensa seurauksena. Joskus kartalla ei tapahdu juuri mitään, mutta rajan poliittinen merkitys muuttuu. Joskus taas kysymys näyttää siirtyvän ulkorajalta valtakunnan sisälle: kuka kuuluu valtakuntaan, kuka määrää ja kuinka yhtenäisenä järjestelmä pystyy pysymään?

Tämä johtaa syklisen tutkimuksen kannalta olennaiseen ajatukseen:

Syklin ei tarvitse tuottaa samaa lopputulosta. Se voi tuottaa saman ongelman uuteen historialliseen järjestelmään.

Silloin meidän ei pitäisi etsiä historiasta vain samanlaisia tapahtumia. Meidän pitäisi yrittää tunnistaa näiden alla oleva kysymys. Venäjän tapauksessa se saattaa kuulua näin:

Missä Venäjän ja lännen välinen raja kulkee – ja millä tavalla tuo raja tällä kertaa järjestetään?

Rajan ei tarvitse olla viiva kartalla

Varhaisimmilla sykliskierroksilla tämän tutkiminen on vaikeampaa. Keskiajalla nykyisen kaltainen Suomen ja Venäjän välinen valtoraja ei vielä ollut samanlainen vakiintunut poliittinen instituutio kuin myöhemmin.

Siksi vanhoihin exacteihin ei pidä väkisin sijoittaa myöhempiä rauhansopimuksia vain siksi, että ne liittyvät Suomen itärajan historiaan.

Paljon kiinnostavammaksi sarja muuttuu 1500-luvulta eteenpäin.

2.1.1562 osuu keskelle Liivinmaan sotaa. Venäjä, Ruotsi, Puola-Liettua ja Tanska kamppailivat Baltian tulevaisuudesta. Juuri vuonna 1562 Ruotsi laajensi hallintaansa Liivinmaalla, ja Venäjä puolestaan teki Tanskan kanssa sopimuksen, jossa osapuolet tunnustivat toistensa vaatimuksia Liivinmaalla. Tässä kierroksessa ydinkysymys on selvästi Venäjän asema Itämeren suunnalla.

29.5.1589 osuu tilanteeseen, jossa Ruotsin ja Venäjän välinen vastakkainasettelu oli jälleen kiristymässä. Seuraavana vuonna maat olivat sodassa.

Ja sitten tulee yksi koko sarjan selvimmistä kohdista.

1616 – Venäjä työnnetään pois

Seuraavana vuonna solmitaan Stolbovan rauha. Tällä kierroksella kysymys ratkaistaan hyvin konkreettisesti alueilla. Ruotsi saa Inkerinmaan ja Käkisalmen läänin, ja Venäjän asema Itämerellä heikkenee ratkaisevasti. Raja liikkuu Venäjän kannalta väärään suuntaan.

Mutta ongelma ei katoa rauhansopimuksella. Päinvastoin: Stolbovo jättää Venäjälle kysymyksen, johon seuraavat sukupolvet joutuvat vastaamaan.

Miten Venäjä pääsee takaisin Itämerelle?

Tässä näkyy hyvin ero tapahtuman ja syklin ytimen välillä. Stolbovan rauha on tapahtuma. Sen alla oleva ongelma on paljon pitkäikäisempi.

1698 – tällä kertaa muutos tapahtuu Venäjän sisällä

1698 näyttää ensin aivan erilaiselta. Raja ei tee suurta hyppyä. Sen sijaan strelsit kapinoivat Pietari Suuren aikana. Strelsit edustivat vanhaa moskovaalaista sotilasjärjestelmää. Pietarin Venäjä oli puolestaan muuttumassa aivan toisenlaiseksi valtioksi.

Tämän vuoksi 1698 voi olla erittäin tärkeä kierros, vaikka kartalle ei piirretä uutta rajaa. Jos valtio aikoo muuttaa asemaansa ulospäin, sen täytyy ehkä ensin muuttaa itseään sisälsäpäin. Vanha sotilasjärjestelmä mureneetaan. Pietari rakentaa uudenlaista armeijaa ja valtiota. Vain muutamaa vuotta myöhemmin Venäjä käy suuria Pohjan sotaa ja alkaa murtaa juuri sitä Itämeren järjestystä, jonka Stolbovo oli sille jättänyt. Sama ydinkysymys on saanut aivan toiset vastaukset.

- ✦ 1616 se oli rauhansopimus ja menetetty alue.
- ✦ 1698 se on sisäinen vallan ja sotilasjärjestelmän murros.
- ✦ Myöhemmin seurauksena on Venäjän paluu Itämerelle.

Tämä herättää tärkeän kysymyksen: onko ulkoisen laajenemisen ja sisäisen uudelleenjärjestymisen välillä syklissä jonkinlainen vuoropuhelu?

Jatkuu seuraavalla sivulla →

SYKLISET UUTiset

Venäjän länsiraja – sama kysymys, eri vuosisata *Jatkoa*

1808 – roolit vaihtuvat

Tilanne kääntyy lähes Stalboven pelikuvaksi. Helmikuussa Venäjän joukot hyökkäivät Suomeen.

Nyt Venäjä ei työnnetä idän suuntaan, vaan Venäjä itse työntyy länteen. Seuraavana vuonna Suomi siirtyy Ruotsilta Venäjän yhteyteen. Sama rajakysymys on palannut, mutta osapuolten roolit ovat vaihtuneet.

Tämä voi olla syklisen tutkimuksen kannalta paljon tärkeämpää kuin tapahtumien pinnallinen samankaltaisuus.

Yhdellä kierroksella valtio menettää.

Toisella se ottaa.

Yhdellä kierroksella se kokee toisen vallan painostavan omaa turvallisuuttaan.

Toisella se itse perustelee toimintansa turvallisuudellaan.

Henkilöhistoriassa saman voi joskus havaita ihmisten roolien vaihtumisena: lapsi kokee yhden tilanteen lapsen asemasta ja myöhemmällä kierroksella saman kysymyksen vanhemman asemasta. Kokemus ei toistu samanlaisena, koska näkökulma on vaihtunut.

Miksi historian suuremmat järjestelmät eivät voisi sisältää vastaavaa roolien vaihtumista?

Se on ainakin tutkimisen arvoisin mahdollisuus.

1944 – rajaratkaisu

Seuraava kierros on poikkeuksellisen selvä. Moskovan välirauha allekirjoitettiin 19.9.1944. Nyt raja järjestetään jälleen sodan seurauksena. Suomi joutuu hyväksymään vuoden 1940 aluemenetykset, Petsamo luovutetaan Neuvostoliitolle ja Porkkala vuokrataan Neuvostoliiton tukikohdaksi.

Mutta 1944:isäkin tapahtuma enemmän kuin kartan muuttuminen.

Sen jälkeen Suomen ja Neuvostoliiton välille rakennetaan kokonainen uusi poliittinen järjestys.

Rajan turvallisuutta ei siis ratkaista vain sillä, missä raja kulkee, vaan myös sillä, millainen valtio sen toisella puolella on ja millainen suhde valtioiden välille rakennetaan.

1999 – yritetäänkö itse jakolinja häivyttää?

1999 osuu jälleen alvan erilaiseen maailmaan. Neuvostoliittoa ei enää ole. Suomi kuuluu Euroopan unioniin. Venäjän ja Suomen välinen raja on samalla Venäjän ja EU:n raja.

Kesäkuussa 1999 Euroopan unioni hyväksyi yhteisen Venäjä-strategian. Sen lähtökohdana oli Venäjän sitominen eurooppalaiseen yhteistyöhön ja sellaisen Euroopan rakentaminen, johon ei syntyisi uusia jakolinjoja.

Tämä on hämmästyttävän erilainen vastaus samaan vanhaan kysymykseen.

1616 rajaa siirrettiin.

1808 se siirrettiin toiseen suuntaan.

1944 sitä siirrettiin jälleen.

1972 sitä vakustettiin sopimusjärjestelmällä.

1999 tavoitteena oli rakentaa Eurooppaa, jossa itse jakolinjan merkitys vähenisi.

Ydin ei ehkä ollut muuttunut. Sen vaatheet olivat.

1917 – raja syntyy valtakunnan sisältä

1917 tuo alvan toisenlaisen version samasta ongelmasta. Venäjä ei häviä Suomelle sotaa eikä toinen suurvalta työntä Venäjän rajaa itään.

Venäjän oma järjestelmä hajoaa.

Ja juuri tästä sisäisestä murroksesta syntyy uusi ulkoraja.

Suomi, joka oli kuulunut Venäjän valtakuntaan vuodesta 1809, julistautuu itsenäiseksi joulukuussa 1917.

Tässä kierroksessa ulkoinen rajamuutos on siis seurausta sisäisestä koheesion menetyksestä.

Ehkä kysymys ei olekaan pelkästään alueesta.

Kysymys saattaa olla siitä, kuinka suuren kokonaisuuden Venäjä kykenee rakentamaan, hallitsemaan ja pitämään koossa lännessä.

1972 – raja pysyy, järjestelmä muuttuu

1972 on siksi ehkä yksi sarjan kiinnostavimmista kohdista. Suomen ja Neuvostoliiton raja ei liiku.

Siksi juuri tuohon aikaan Suomen asema idän ja lännen välissä on keskeinen poliittinen kysymys.

Suomi tasapainoilee länteen suuntautuvan EEC-ratkaisun ja Neuvostoliitto-suhteen välillä. Samana vuonna Helsingissä alkavat Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöprosessin valmistelut.

Tässä rajan ongelmaa ei ratkaista sotilla eikä

alueiden luovuttamisella.

Sitä ratkaistaan sopimuksilla, diplomatialla ja turvallisuusjärjestelmällä.

Raja on edelleen olemassa, mutta ajan vaatteet ovat vaihtuneet.

Tällä kierroksella kysymys kuuluu:

"Miten idän ja lännen välinen raja voidaan tehdä vakaaksi ilman, että sitä tarvitsee siirtää?"

Mitkä ovat tämän kierroksen vaatheet?

Tässä kohtaa syklisen tutkimus muuttuu kaikkein kiinnostavimmaksi – ja samalla epävarmimmaksi. Historia ei anna meille valmiita vastauksia siihen, mitä seuraavaksi tapahtuu.

Vaikka tunnistaissimme syklin oikein, emme tiedä, minkä muodon se tällä kierroksella ottaa.

Nykyisessä historiallisessa järjestelmässä Suomi kuuluu Natoon, Venäjän ja Suomen välinen raja on samalla Venäjän ja sotiliiton raja. Ukraina puolestaan ei kuulu Natoon, ja siellä Venäjän ja lännen turvallisuusjärjestyksen kysymys on muuttunut konkreettiseksi sodaksi ja aluekysymyksiä.

Siksi tämän kierroksen mahdollisia "vaatteita" on useita.

- Se voi olla alueellinen kysymys.
- Se voi olla sotilaallisen turvallisuusjärjestelmän kysymys.
- Se voi koskea Venäjän ja lännen välillä vaikutuspiiriä ilman Suomen rajan liikuttamista.
- Se voi olla Venäjän sisäisen koheesion kysymys, kuten joillakin aikaisemmillä kierroksilla.
- Tai nykyinen kierros voi muodostua useamman vanhan teeman yhdistelmäksi.

Entä jos sykli tekee kombon?

Nykyhetkenä voivat yhdistyä useiden aikaisempien kierrosten roolit:

- josakin 1616:sta: vastakkainasettelu ja kysymys asemasta länteen suuntaan
- josakin 1808:sta: ulkoinen paineen ja sisäinen järjestelmän suhde
- josakin 1808:sta: turvallisuusjärjestyksen siirtäminen länteen suuntaan
- josakin 1917:stä: kysymys valtakunnan sisäisestä koheesista
- josakin 1944:stä: sodan jälkeen syntyvän uuden raja- ja turvallisuusjärjestyksen ongelma
- josakin 1972:sta: yritys ratkaista vastakkainasettelu sopimuksilla
- ja josakin 1999:stä, mutta mahdollisesti käänteisesti: silloin jakolinjoja pyrittiin poistamaan, nyt niitä rakennetaan uudelleen.

Emme voi tietää enääkään, mikä näistä toteutuu.

Syklisen tunnistaminen ei kerro tulevaisuutta. Se rajaa kysymystä, jonka kanssa nykyhetki näyttäisi jatkuvan joutuvan tekemisiin.

Siksi sykli ei ole valmis käsikirjoitus.

Se on pikemminkin näytelmä, jolle sama ydinkysymys palaa – mutta näytelijät, roolit ja ajan vaatteet voivat vaihtua.

Ja Venäjän länsirajan kohdalla ydinkysymys näyttää pysyvän länsinäytelmän sihtelini:

"Missä Venäjän ja lännen välinen raja kulkee, mitä sen sisä- ja ulkopuolelle kuuluu – ja millä tavalla tämä järjestys tällä kertaa rakennetaan?"

S

Kombot ja nykykierroksen mahdolliset vaatteet

— ♦ jatkuu ♦ —

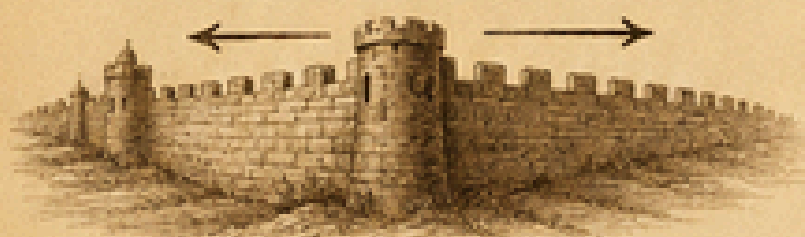
4. Kombo 4: 1616 + 1808 – roolinvaihto

Tämä on hieno juuri sinun rooliajatuksesi vuoksi. 1616–1617 Venäjä on se, jota työnnetään pois lännestä. 1808 Venäjä on se, joka itse työntää rajaa länteen. Sama ydinkysymys, mutta roolit vaihtuvat.

Nykykierroksessa voisi tapahtua jälleen roolinvaihto, mutta sitä ei voi tietää etukäteen. Venäjä voi kokea joutuvansa lännen ympäröimäksi ja työnnetyksi takaisin. Mutta samaan aikaan sen naapurit voivat kokea Venäjän juuri siksi valtioksi, joka pyrkii siirtämään omaa turvallisuusrajaansa niiden alueelle.

Silloin molemmat kokevat olevansa 1616:n osapuoli, jota toinen yrittää työntää.

Tämä on erittäin kiinnostava mahdollisuus, koska silloin konflikti ei synny siitä, että toinen osapuoli ajattelee hyökkäävänsä ja toinen puolustavansa, vaan siitä, että molemmat kokevat puolustavansa omaa turvallista tilaansa.

5. Kombo 5: 1917 + 1944

Tämä yhdistyisivät sisäinen koheesio ja ulkoinen rajaratkaisu. 1917 näyttää, että Venäjän sisäinen järjestys voi ratkaista ulkorajoja. 1944 näyttää, että ulkoinen sota voi tuottaa uuden poliittisen järjestyksen.

Nykyajan kombo voisi siis olla:

”ulkoinen sota vaikuttaa sisäiseen järjestelmään → sisäinen muutos vaikuttaa siihen, millainen rauha voidaan tehdä.”

Tällöin sodan lopputulosta ei voisi tarkastella vain taistelukentän kautta. Ratkaisevaksi voisi muuttua se, millaisessa kunnossa Venäjän oma poliittinen järjestelmä on siinä vaiheessa, kun uutta järjestystä pitäisi rakentaa.

6. Kombo 6: 1972 + 1999

Tämä olisi kaikkein rauhanomaisin mahdollinen kombo. 1972:ssa vastakkainasettelua pyritään hallitsemaan sopimuksilla. 1999:ssä pyritään jopa vähentämään koko jakolinjan merkitystä.

Nykyajan versio voisi olla se, että nykyisen erittäin kovan vastakkainasettelun jälkeen syntyy jälleen vaihe, jossa joudutaan neuvottelemaan: ”miten Venäjä ja länsi elävät saman mantereiden sisällä ilman jatkuvaa sotilaallista kriisiä?”

Se ei välttämättä tarkoittaisi ystävyyttä. 1970-luvunkaan lennitys ei tarkoittanut, että itä ja länsi olisivat yhtäkkiä luottaneet toisiinsa. Se tarkoitti, että vastakkainasettelulle rakennettiin säännöt.

Nykyinen kierros voisi joskus päättyä vastaavaan ratkaisuun täysin uudella laisissa vaatteissa.

7. Ja sitten tulee kaikkein kiinnostavin: monikerroksinen kombo

Minusta juuri tämä voisi olla sinun sykliajattelusi kannalta kaikkein hedelmällisin. Nykyhetki ei ehkä vastaa yhtä aikaisempaa kierrosta ollenkaan. Se voisi sisältää samanaikaisesti:

- ♦ 1616: Venäjän kokemus lännen sulkeutumisesta.
- ♦ 1698: paine muuttaa Venäjän omaa järjestelmää.
- ♦ 1808: turvallisuusvyöhykettä yritetään määrittää lännen suunnalla.
- ♦ 1917: kysymys siitä, kuinka hyvin Venäjän sisäinen järjestelmä kestä.
- ♦ 1944: sodan jälkeen syntyvän uuden raja- ja turvallisuusjärjestyksen ongelma.
- ♦ 1972: lopulta vastakkainasettelulle voidaan joutua rakentamaan yhteiset säännöt.
- ♦ 1999 käänteisenä: silloin jakolinjoja pyrittiin poistamaan, nyt niitä rakennetaan uudelleen.

Silloin koko prosessi voisi näyttää esimerkiksi tältä:

”Jakolinja kovettuu → turvallisuusvyöhykkeestä taistellaan → ulkoinen paine vaikuttaa Venäjän sisäiseen järjestelmään → sota tai kriisi pakottaa uuden rajaratkaisun → lopulta syntyy uusi sopimusjärjestelmä.”

Ja juuri tähän sopii ajatus kombosta todella hyvin: sykli ei ehkä valitse menneisyydestä yhtä tapahtumaa. Se voi kerätä aikaisemmilta kierroksilta eri rooleja, ongelmia ja ratkaisutapoja ja muodostaa niistä uuden yhdistelmän.

Siksi tulevaisuutta ei voi lukea historiasta kuin käsikirjoitusta. Mutta historiasta voi ehkä nähdä, mitkä kysymykset ovat taas pöydällä.

*Sykli ei ehkä valitse menneisyydestä yhtä tapahtumaa.
Se voi kerätä aikaisemmilta kierroksilta eri rooleja, ongelmia ja
ratkaisutapoja ja muodostaa niistä uuden yhdistelmän.*

S

Kombot ja nykykierroksen mahdolliset vaatteet

Venäjän länsiraja – sama kysymys, eri vuosisata

Kombo 1: 1616 + 1944 + 1999 käänteisenä

Tässä ydinkysymys olisi taas Venäjän ja lännen välinen jakolinja. 1616:ssa Venäjän asemaa lännessä rajattiin konkreettisesti. 1944:ssa sota johti uuteen raja- ja turvallisuusjärjestykseen. 1999:ssa taas pyrittiin rakentamaan Eurooppaa ilman uusia jakolinjoja. Nykyisessä kombossa nuo voisivat yhdistyä niin, että ensin syntyy voimakas jakolinja, sitten sen ympärille joudutaan rakentamaan uusi järjestys.

Eli rakenne olisi:

"vastakkainasettelu → rajan kovettuminen → sopimus tai uusi turvallisuusjärjestys"

Tässä ei olisi olennaista se, liikkuuko Suomen raja, vaan mihin Venäjän ja lännen välinen uusi raja lopulta vakiintuu.

Kombo 2: 1698 + 1917

Tämä on minusta kaikkein kiinnostavin sisäinen kombo. 1698:ssa ulkoinen suurvaltapolitiikka liittyi Venäjän sisäiseen uudelleenjärjestämiseen. Pietari tarvitsi uudenlaisen valtion ja armeijan voidakseen toimia uudella tavalla lännessä. 1917:ssa taas sisäinen koheesio hajosi niin pahasti, että myös valtakunnan ulkorajat muuttuivat.

Nykyajan versiossa ydinkysymys voisi siis olla:

"Kuinka paljon ulkoinen paine muuttaa Venäjää sisältä?"

Mahdollisia seurauksia voisi olla hyvin erilaisia. Valtio voi keskittää itseään enemmän, rakentaa uuden järjestelmän, vaihtaa eliittiä tai joutua tilanteeseen, jossa sisäinen koheesio alkaa heiketä.

1698 ja 1917 ovat tässä melkein vastakkaiset roolit:

1698: keskus vahvistuu.

1917: keskus hajoaa.

Nykykierros voisi periaatteessa ottaa aineksia kummastakin.

Kombo 3: 1808 + 1944

Tämä olisi selkein turvallisuusvyöhykekombo. 1808:ssa Venäjä siirtää turvallisuusalueitaan länteen ottamalla Suomen Ruotsilta. 1944:ssa Neuvostoliitto pyrkii jälleen työntämään omaa turvallisuusalueitaan länteen Suomen suunnalla ja rakentamaan sodan jälkeen uuden turvallisuusasetelman.

Ydin ei siis olisi *"Venäjä ottaa Suomen"*, vaan paljon abstraktimpi:

"Kuinka kaukana Venäjän mielestä turvallisen länsirajan pitäisi olla?"

Nykyajan vaatteissa sama asia voisi näkyä esimerkiksi siinä, millaiseksi Venäjän ja Naton välinen sotilaallinen tila muodostuu, mitä Ukrainalle tapahtuu tai millaisia puskurivyöhykkeitä, sopimuksia tai sotilaallisia järjestelyjä tulevaisuudessa tavoitellaan.

Tämä olisi yksi mahdollinen kombo:

"alue → turvallisuusvyöhyke → uusi sotilaallinen raja"

S

Ajanvaraus / henkilökohtainen sykli

Missä sinun rajasi liikkuu?

Syklinen aika ei koske vain valtioita.

Myös ihmisen elämässä on kohtia,
joissa vanha järjestys alkaa murtua.

Joskus se näkyy ihmissuhteissa.

Joskus työssä.

Joskus kodissa.

Joskus siinä, että jokin vanha rooli
ei enää kannaa.

Silloin kysymys ei ole vain siitä, mitä tapahtuu.

Kysymys on siitä, missä oma raja kulkee.

Mitä yrität suojata?

Mikä on sinun rajasi nyt?

Mistä olet irtoamassa?

Mitä et enää kannaa mukanas?

**Mikä vanha sopimus
ei enää pidä?**

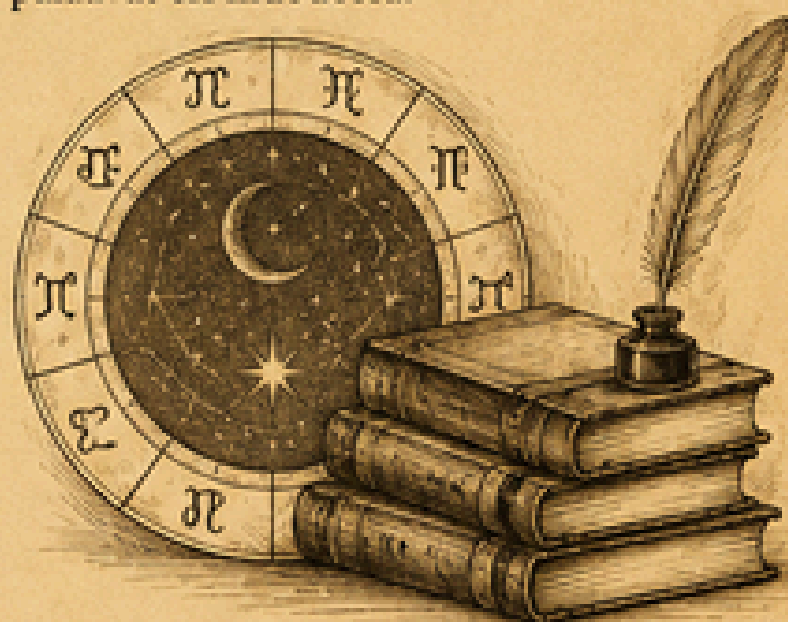
Mikä kaava toistuu yhä?

**Mihin suuntaan uusi elämä
alkaa rakentua?**

Mikä kutsuu sinua seuraavaksi?

Astrologinen tulkinta ja sielun aikajana
auttavat katsomaan omaa elämää samalla
tavalla kuin tässä lehdessä katsotaan
historiaa: ei irrallisina tapahtumina,
vaan toistuvina kysymyksinä, jotka
palaavat eri muodossa.

Ajanvaraus:

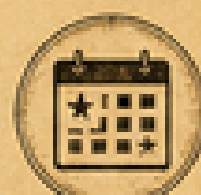
Astrologinen
tulkinta

Sielun
aikajana

Astropatia

Veneika.fi / Timma / Johanna Karpov

S

Seuraavassa numerossa

SUOMI 2027 –

Suomi on jälleen historiallisessa taitekohdassa.

Sata vuotta sitten maamme eli itsenäistymisen, sisällissodan ja jälleenrakennuksen aikaa. Sodan jälkeen syntyivät suuret ikäluokat, rakennettiin rintamamiestalot ja alkoi uuden Suomen kasvu.

Entä nyt?

Syntyvyys on ollut ennätyksellisen alhainen. Rakentaminen on pysähtynyt. Talous etsii uutta suuntaa, turvallisuusympäristö muuttuu ja itäraja on jälleen osa kansallista keskustelua.

Toistaako historia itseään – vai palaavatko samat teemat tällä kertaa uudessa muodossa?

Syyskuun Sykliset Uutiset tarkastelee Suomen historiaa syklisen ajan näkökulmasta ja kysyy:

- Onko jälleenrakentamisen aika alkamassa?
- Millaisia muutoksia Suomi voi olla kokemassa?
- Mitkä historian ilmiöt näyttävät palaavan – samanlaisina, vastakkaisina vai kehittyneinä?

Tervetuloa tutkimaan Suomen tulevia vuosia historian pitkien syklien kautta.

